

Expertmeeting PGB Begeleiding

Van Hanneke Eijlders, gemeente Amsterdam (WZS)
Datum 5 maart 2012

Korte impressie van de expertmeeting op 5 maart 2012.

Op 5 april 2012 werd een expertmeeting gehouden over de inrichting van het PGB voor begeleiding. Aanwezigen: Rini Cramer, Marion Hees (MEE), Marianne Schuring (Per Saldo), Gerard van Pijkeren (Extern adviseur), Fatima Ouariachi (Cliëntenbelang), Emile (Emile.nl, zorgaanbieder), Harry Doornink (HHM), Rein Baneke en Carine Rombach (Kansplus), Hanneke Eijlders (verslag), Wil Snel (vz) en Gerrit Jolink (Gemeente A'dam)

De Staatssecretaris Veldhuijzen van Zanten heeft aangegeven het pgb grotendeels te willen afschaffen. De Amsterdamse wethouder Zorg heeft gezegd het pgb voor de functie Begeleiding, die vanuit de AWBZ naar de Wmo komt, te willen behouden. Voorwaarde is wel dat het beheersbaar en uitvoerbaar is. Dit najaar heeft bureau HHM een contourennotitie geschreven waarin het bureau voorstellen heeft gedaan voor de inrichting van een pgb voor begeleiding.

Deze contouren zien er als volgt uit:

- Het volume van individuele voorzieningen zal worden beperkt door aan de voorkant scherper te kijken naar eigen oplossingen, collectief en algemeen aanbod. Dit wordt ook wel de kanteling genoemd. Het pgb wordt geboden als alternatief voor zorg in natura bij een individuele voorziening.
- Als iemand voor een pgb in aanmerking komt, maakt de aanvrager een ondersteuningsplan. Daarin onderbouwt hij de wijze waarop hij het pgb wil inzetten. Een sociale professional toetst dit plan.
- Mantelzorg wordt alleen uit het pgb betaald als deze buitenproportioneel is; in dat geval geldt bovendien een lager tarief dan voor professionals;
- Er komt geen geld meer 'in handen' maar een trekkingsrecht: een pgb-houder krijgt een virtueel saldo dat hij digitaal kan raadplegen;
- De gemeente hanteert systeem van lichte erkenningen voor potentiële hulpverleners en richt daartoe een site (marktplaats) in;
- Erkende aanbieders sturen door de pgb-houder gefiatteerde facturen naar de gemeente/een betaalkantoor.

De gemeente/HHM heeft een groep externe deskundigen gevraagd daarop te reageren. Met de verwerkte feedback is het plan voorgelegd aan de wethouder Zorg. Deze heeft in grote lijnen ingestemd met de contouren en verzocht de plannen verder uit te werken en de gevolgen en risico's in beeld te brengen. In het eerste kwartaal van 2012 heeft de gemeente samen met bureau HHM met mensen uit de Uitvoering van de Wmo een processchema gemaakt voor de uitvoering en is door SPA (gemeente Amsterdam) samen met een aantal experts van binnen en buiten de gemeente een risicoanalyse

gemaakt. Daarin is aandacht besteed aan juridische, financiële en organisatorische risico's, maar ook aan misbruik van het pgb.

Op 5 april zijn de experts opnieuw geconsulteerd. Bij die bijeenkomst is het processchema en de risicoanalyse besproken.

De gemeente heeft hier onder andere de volgende adviezen uitgehaald:

- Beschrijf de rol van de sociale professional duidelijk. Daarbij moet duidelijk zijn *van wie* de sociale professional is: van de gemeente of van de cliënt en wat de relatie is met de bestaande loketten Z&S. Cliëntvertegenwoordigers met name hechten aan onafhankelijke indicatiestelling (en nemen dan soms zelfs enige bureaucrativering voor lief); noemen CIZ en MO-zaak als voorbeeld. De motivatie is de borging van de aanspraak. Zit de kennis wel bij de sociale professional? (vb voor de groep VG)
- Maak een beleidskader waarin heldere definities (bijvoorbeeld "gebruikelijke zorg") zijn opgenomen en waarin het basisniveau van het aanbod is beschreven (en de afbakening daarvan). Dit dient als handvat voor de sociale professional. In het beleidskader kan ook de discretionaire bevoegdheid van de sociale professional beschreven worden. Geen duidelijkheid leidt tot 'gedoe' bij de uitvoering van procedures.
- Wees alert op bezuinigingen bij het welzijnsaanbod en ontmoetingsplaatsen voor ouderen ea. die ingrijpen op het voornemen een gekantelde werkwijze door te voeren. Beschrijf het basis aanbod.
- Doe aan verwachtingsmanagement richting de Amsterdammers en maak tijdig duidelijk dat de gemeente een aantal keuzes moet maken; communiceer het beleidskader.
- Bouw ruimte in om af te wijken (vb 20%); dit voorkomt veelvuldig herindiceren bij gewijzigde zorgbehoefte.
- Bezin je op de vraag of lichte erkenning van aanbieders wel een taak voor de gemeente is.
- Baseer je bij de aanpak van oneigenlijk gebruik, misbruik op feiten. Pak misbruik aan en overweeg een sanctiebeleid.
- Maak een keuze of 'familiezorg' nu wel of niet met een pgb kan worden eigenlijk is of niet eigenlijk of juist goed. Daar zijn verschillende afwegingen en opvattingen mogelijk.

En ook kwam voorbij:

- Budgethouders vinden het in de regel vaak prettig als er een "stempel" wordt gegeven dat de verantwoording is afgerond.
- Binnen de groep werd verschillen gedacht over de lagere tarifiering van mantelzorg.
- Het virtueel budget wordt in de regel goed ontvangen, maar het advies is hier goed te letten op de beheersbaarheid.
- Het woord 'voucher' roept de coupon associatie op. Beter is steeds te spreken van trekkingsrecht of virtueel saldo.

Vervolgtraject:

In hoofdlijnen signaleren we drie onderdelen waar we meer van willen weten voor we de wethouder kunnen adviseren ja tegen het voorliggend plan te zeggen.

Het gaan om de inrichting van **de voorkant**:

- hoe ziet het minimumniveau van het aanbod bij de stadsdelen eruit?
- hoe gaan we de indicatiestelling (voor ZIN en PGB) vormgeven?

De **beheersbaarheid** van het PGB:

- hoe gaan we de instroom beheersen
- hoe gaan we de uitvoering beheersen (met name vanaf het moment dat er wordt beschikt en er een transactie moet plaatsvinden)?

De **flexibiliteit van het PGB**:

- Hoeveel ruimte krijgt een budgethouder om in te spelen de zorgbehoefte (vs. het belang van de gemeente om vanwege de verantwoording in het zorgplan zoveel mogelijk specifiek vast te leggen)?

De wethouder heeft ermee ingestemd dat de ongeveer twee maanden te tijden nemen om deze zaken verder uit te zoeken. Tegen de zomer zal naar verwachting het totaalpakket aan voorstellen over de decentralisatie aan het college van burgemeester en wethouders worden voorgelegd. Als de gemeente specifieke vragen heeft zou zij graag nog een keer een beroep op de experts doen.